

Course plan

دانشکده علوم توانبخشی

نام درس : رشد کودک	تعداد واحد : ۲ واحد نظری
مقطع : کارشناسی	مدت زمان ارائه درس : ۱ ترم (۳۴ ساعت)
پیش نیاز : روانشناسی رشد	
مسئول برنامه : دکتر سمیه کاوسی پور	

❖ هدف کلی

هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با رشد طبیعی کودکان و نوزادان در حیطه های مختلف جسمانی- حرکتی و عاطفی شناختی است تا بدینوسیله یکی از وظایف اصلی کاردرمانگر که همان تسهیل رشد نوزادان- و کودکان سالم و مبتلا به انواع مشکلات جسمانی رشد می باشد به خوبی انجام شود. دانشجو در این واحد باموارد زیر آشنا می شود:

- ۱) شاخصهای رشد جسمانی نوزاد و کودک
- ۲) مراحل مختلف رشد عصبی و چگونگی آن
- ۳) رفلکسهای مختلف سطوح مغزی و چگونگی بروز و ناپدید شدن آن
- ۴) حرکات ارادی درشت و ترتیب سنی کسب آنها
- ۵) حرکات ارادی ظریف و ترتیب سنی کسب آنها
- ۶) تئوری های مطرح رشد ادراکی و شناختی نوزاد و کودک
- ۷) چگونگی درک حسی نوزاد از درون داده های مختلف حسی
- ۸) رشد شناختی کودک و نوزاد
- ۹) مراحل مختلف رشد عاطفی در دوران نوزادی و کودکی
- ۱۰) مراحل مختلف رشد اجتماعی در دوران نوزادی و کودکی
- ۱۱) مراحل مختلف رشد گفتار و زبان و مفاهیم
- ۱۲) آشنایی با پرسشنامه های غربالگر یو تشخیصی سنین و مراحل و بیلی

❖ اهداف اختصاصی:

- ۱) شاخصهای رشد جسمانی نوزاد و کودک

دانشجو باید بتواند:

- نحوه رشد قد کودکان در سنین مختلف بیان کند.
- نحوه رشد وزن کودکان در سنین مختلف بیان کند.

- نحوه رشد اندازه دور سر کودکان در سنین مختلف بیان کند.
- ویژگی های نوزاد طبیعی را براساس درجه آپگار و سواب آیتم های آن بداند.
- ویژگی های نوزاد نارس را بداند.

۲) مراحل رشد عصبی کودک

دانشجو باید بتواند:

- Cell production رادرسیتیم عصبی توضیح دهد.
- Cell production رادرسیتیم عصبی توضیح دهد.
- Cell elaboration رادرسیتیم عصبی توضیح دهد.
- Cell myelination رادرسیتیم عصبی توضیح دهد.
- ترتیب شکل گیری سیستم های حسی مختلف در دوران جنینی و نوزادی را توضیح دهید.

۳) رفلکسهای مختلف سطوح مغزی:

دانشجو باید بتواند:

- رفلکس را تعریف کند.
- حرکات فورانگیخته نوزاد را تعریف کند.
- حرکت leg kicking را شرح دهد.
- حرکت arm waving را شرح دهد.
- حرکت arm waving with object را شرح دهد.
- حرکت finger flexion را شرح دهد.
- رفلکس grasping را توضیح دهد.
- رفلکس g rasping را توضیح دهد.
- رفلکس rooting را توضیح دهد.
- رفلکس Moro را توضیح دهد.
- رفلکس started را توضیح دهد.
- رفلکس swing را توضیح دهد.
- رفلکسهای مختلف سطح نخاع را نام برده ، محرک ایجاد آنها و چگونگی واکنش را تشریح کند.
- رفلکسهای مختلف سطح ساقه مغز را نام برده ، محرک ایجاد آنها و چگونگی واکنش را تشریح کند
- رفلکسهای مختلف سطح مغز میانی را نام برده ، محرک ایجاد آنها و چگونگی واکنش را تشریح کند
- رفلکسهای مختلف سطح کورتکس را نام برده ، محرک ایجاد آنها و چگونگی واکنش را تشریح کند
- سن بروز و ناپدید شدن رفلکسهای نام برده را بداند.
- رفلکسهای ذکر شده را به گروههای شده را به گروه های protection , postural , locomotors , survival تقسیم کند و هر کدام را تعریف کند.

• کنترل پوسچر را تعریف کرده و ارتباط آن با جابجایی را بداند.

۴) حرکات ارادی درشت و ترتیب سنی کسب آنها

دانشجو باید بتواند

- الگوی حرکتی کنترل سر و اجزای این مهارت و سن اکتساب آن را توضیح دهد.
- الگوی حرکتی نشستن ، اجزای این الگو و سن اکتساب آن را توضیح دهد.
- الگوی حرکتی خزیدن ، اجزای این الگو و سن اکتساب آن را توضیح دهد.

• الگوی حرکتی چهار دست وپارفتن ،اجزای این الگو و سن اکتساب آن را توضیح دهد.
• الگوی حرکتی پریدن (جفت پا پریدن وروی یک پا پریدن) را توضیح دهد و سن اکتساب آن را بداند.

• الگوی حرکتی پرتاب کردن را توضیح دهد و سن اکتساب آن را بداند.
• الگوی حرکتی لی لی کردن و سن اکتساب آن را توضیح دهد.
• آیتم های که در ارزیابی تکامل حرکتی مورد بررسی قرار می گیرد را نام ببرد.

۵) حرکات ارادی ظریف و ترتیب سنی کسب آنها

• دانشجو باید بتواند:

• مراحل تکامل حرکات ظریف دست را نام ببرد.
• حرکات غیر ارادی وحرکاتی که مبتنی بر هدف نمی باشد (دوران نوزادی) را توضیح دهد.
• حرکت گرفتن ورها کردن شئی (prehension) و اجزاء این حرکت درسین مختلف را توضیح دهد.

• حرکت (manipulation دستکاری اشیاء) را توضیح دهد.
• مهارت خود یاری نظیر خوردن نوشیدن ، برج ساختن ، بامکعب ها ،باز و بسته کردن دکمه ، بستن کفش ، مسواک زدن ، آشنا شدن و سن بروز آنه ا را بداند.
• اجزای لازم برای مهارت نوشتن وکشیدن را بداند.
• چگونگی کنترل دو اندام فوقانی در حرکات قرنیه و غیر قرنیه را توضیح دهید.
• هماهنگی چشم و دست را توضیح دهد.

۶) تئوری های مطرح رشد ادراکی شناختی نوزاد و کودک-

دانشجو باید بتواند:

• تئوری مطرح واژها را توضیح دهد.
• تئوری یادگیری شرطی را توضیح دهد.
• اصل ناهمگونی را توضیح دهد.
• نقش حافظه در ادراک کودک را بداند.
• نظریه یاد گیری و شرطی شدن را توضیح دهد.
• شرطی شدن وسیله ای را توضیح دهد.
• شرطی شدن وسیله ای را توضیح دهد.
• تئوری محیطی جیسون را توضیح دهد.
• تئوری رشد شناختی پیازه را توضیح دهد.

۷) چگونگی درک حسی نوزاد از دروندادهای مختلف حسی

دانشجو باید بتواند:

• ادراک نوزاد در حوزه حس بینای را توضیح دهید.
• ادراک نوزاد در حوزه حس شنوایی را توضیح دهید.
• ادراک نوزاد در حوزه حس چشایی را توضیح دهید.
• درک شکل از زمینه را توضیح دهید.
• درک عمق را توضیح دهید.
• درک نوزاد از حرکت را توضیح دهید.

- هماهنگی حرکتی بینایی را توضیح دهید- .
- درک چند حسی و هماهنگی دو حس با هم توضیح دهید.

۸) رشد شناختی کودک و نوزاد.

دانشجو باید بتواند:

- طرح واژه های حسی _ حرکتی را توضیح دهد.
- ویژگی های مرحله حسی حرکتی رشد شناختی را بداند- .
- مفهوم پایداری شئی را توضیح دهد.
- مرحله پیش عملیاتی رشد را توضیح دهد.
- مرحله عملیاتی عینی رشد را توضیح دهد.
- مرحله عملیاتی انتزاعی رشد را توضیح دهد.
- نظریه پردازش اطلاعات را توضیح دهد.
- مفهوم طرح وارهِ را بداند.
- تصور ذهنی را توضیح دهد.
- مفاهیم یا مقوله هت را تعریف کند.
- گزاره ها را تعریف کند.

۹) مراحل مختلف رشد عاطفی در دوران نوزادی و کودکی.

دانشجو باید بتواند:

- عاطفه به چه معناست.
- توضیح دهد چگونه از رفتار کودک عواطف وی را تشخیص دهیم.
- غریبی کردن را توضیح دهد.
- ترس از جدایی را توضیح دهد.
- ترس از پرتگاه نما را توضیح دهید.
- حالت‌های چهره ای و ارتباط آن با عواطف را توضیح دهید.
- اجزای عاطفه (زمینه بروز ، حالات بدنی ، ابزار عواطف ، تجربه عاطفی) را نام برده و توضیح دهد.

• شناخت‌های اجتماعی کودک در مورد عواطف را بداند. و توضیح دهد.

۱۰) مراحل مختلف رشد اجتماعی در دوران نوزادی و کودکی

دانشجو باید بتواند:

- نظریه روانکاوی در مورد رشد اجتماعی را توضیح دهد.
- نظریه یادگیری اجتماعی در مورد روابط اجتماعی را توضیح دهد.
- نظریه کردار شناسی در مورد روابط اجتماعی را توضیح دهد.
- وابستگی در کودکان را توضیح دهد، ونحوه اندازه گیری آن را بداند.
- نقش اشتغال مادر ومهددر روابط اجتماعی کودک را بداند.
- توضیح دهد تقلید چگونه وچرا ایجاد می شود.
- چگونه ارتباط با همسالان شکل می گیرد.
- کودکان دیگران را چگونه ادراک می کنند.
- نظریه کولبرگ را توضیح دهند.
- همدلی در کودکان چگونه است.

۱۱) مراحل مختلف رشد گفتار و زبان و مفاهیم

- دانشجو باید بتواند:
  - کارکردهای زبان را برشمرد.
  - واج را تعریف کند.
  - توضیح دهد درک واج ها به چه ترتیب صورت می گیرد.
  - تولید واج چگونه صورت می گیرد.
  - سن ایجاد تک واژه ها را بداند.
  - سن ایجاد صداهای معنا دار را بداند.
  - کودکان چگونه معنای کلمات را می آموزند.
  - چگونه کلمات را ترکیب کرده و جمله می سازند.
- ۱۲) آشنایی با پرسشنامه های غربالگر یو تشخیصی سنین و مراحل و بیلی
- دانشجو باید بتواند هر دو آزمون را تشریح کند.
  - دانشجو باید بتواند خرده مقیاسهای هر دو آزمون را تشریح کند.
  - دانشجو باید بتواند روش اجرا و تفسیر نتایج هر دو آزمون را توضیح دهد.

❖ امکانات آموزشی بخش

- اسلاید پروژکتور ، ویدئو پروژکتور و کامپیوتر

❖ آموزش دهنده

- اساتید بخش دکتر سمیه کاووسی پور